

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р **Анелия Йорданова Мингова,**

професор по граждански процес в ЮФ на СУ“Св.Кл.Охридски” – член на научното жури, утвърдено със Заповед № 1434/ 05.06.2023г. на Зам. Ректор на УНСС, относно дисертационен труд на тема: **„Искове на кредитора в изпълнителното производство“**, изготвен от **Васил Райчев Райчев** - за придобиване на образователната и научна степен **„ДОКТОР“** в професионално направление 3.6. Право /Граждански процес/

1. Информация за дисертанта

Васил Райчев Райчев защитава настоящата дисертация като редовен докторант по Граждански процес в ЮФ на УНСС, с научен ръководител доц. Таня Градинарова. Кратките биографични данни на дисертанта носят следната информация.

Васил Райчев завършва средното си образование през 2010 г. в 9-та френска езикова гимназия– гр. София, профил “хуманитарен” с пълен отличен успех. Със същия успех от държавните изпити през 2016 г. той завършва и висшето си юридическо образование в Юридическия факултет на Софийския университет “Св. Климент Охридски”, специалност “Право”, с образователна степен магистър, със специализация “Правораздаване”. През ноември 2016г. придобива юридическа правоспособност, след което до явгуст 2017г. работи като юрисконсулт. От октомври 2017г. до април 2019г. е младши адвокат в Софийската адвокатска колегия, а след това и досега - адвокат в същата колегия. от В периода 22.04.2020 г. -22.04.2023 г. е докторант по Граждански процес в редовна форма на обучение в ЮФ на УНСС – гр. София, катедра „Частноправни науки“, и тема на дисертационния труд „Искове на кредитора в изпълнителното производство“, с научен ръководител доц .Таня Градинарова. От м. септември 2021 г. до м. юни 2022 г.е асистент по Гражданско процесуално право в УНСС – гр. София.

В периода от 2014 г. досега е участвал и завършил с получаване на сертификат повече от 20 онлайн курсове на обучение, провеждани в страни

от ЕС, Великобритания, САЩ и Австралия - в различни области на правната наука и практика. През декември 2016 г. Васил Райчев участва в инициативата на Президента на Република България “Младежка визия за развитие на България” с доклад на тема “Електронно правосъдие – ефективно, справедливо и в разумен срок правосъдие”.

От предоставената документация по защитата е видно, че дисертантът е покрил всички научно-метрични показатели, нормативно изискуеми за откриване и провеждане на процедура по публична защита за получаване на образователната и научна степен „доктор“ в съответното научно направление.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за защита дисертационен труд е посветен на актуална правна проблематика, свързана с осъществяване на механизмите за постигане на качество и ефективност на защитата на кредитора, осъществявана в изпълнителното производство. Трудът е първото самостоятелно изследване, което акцентира върху същността и спецификата на два вида искове, предявявани от кредитора в заповедното производство по чл.422, ал.1 ГПК и от взыскателя по чл.464, ал.1 ГПК. Изследването е насочено както към постигане на резултати, значими за правната теория, така и към съдебната практика по реализиране на процесуалните отношения по защитата на кредитора.

Дисертацията е от 257 стр. и се състои от увод, четири глави, изградени от параграфи и подпараграфи, и заключение. Посочено е съдържание, списък на съкращенията, както и на използваната литература, която се състои общо от 85 заглавия, от които 66 на български и 19 на други езици. В увода са посочени целите и предмета на изследването, очертана е мотивацията за избора на тема, предвид нейната актуалност и значимост, и са посочени методите на правно изследване. Първата глава е посветена на историческия и сравнително-правен преглед на защитата на кредитора и се състои от 3 параграфа. Във втора глава е обсъдена общата характеристика на исковата защита на кредитора, състои се от 4 параграфа, в които се съпоставят понятията „кредитор“ и „взыскател“, като се правят съпоставки между разглежданите два специфични иска и общата искова защита, както и спрямо защитата на длъжника в изпълнителния процес. Център на

изследването са трета и четвърта глава от дисертацията, в която последователно, обстойно и с еднакъв структурен и тематичен подход са обсъдени всички същностни моменти от развитието на исковете по чл.422, ал. ГПК и чл.464,2 ал.1 ГПК, като всяка от главите се състои от 11 параграфа. В заключението дисертантът е очертал научните и научно-приложни приноси в труда, както и редица предложения за усъвършенстване на правната уредба.

От съдържанието на посочената научна литература, както и от интерпретирането ѝ в съдържанието на дисертацията, в цитатите и бележките под линия, личи умението на автора да борови с научния апарат, да го анализира и полемизира задълбочено, коректно и обстойно и на тази основа да изгражда своите научни тези и изводи.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд представлява цялостно теоретично изследване по важната и актуална проблематика на исковата защита на кредитора в рамките на започнало принудително изпълнение спрямо неговия длъжник. Предметът на научното изследване е подбран умело, защото разгледаните два иска са правните средства за гарантиране и обезпечаване на качеството на принудителното изпълнение - чрез успешното провеждане на иска по чл.422, ал.1 ГПК се постига неговия стабилитет, а чрез иска по чл.464, ал.1 се осигурява постигане на неговия резултат.

Васил Райчев е обсъдил всички основни елементи на всяко от двете искиви производства - последователно е анализирал вида на исковете, техния предмет, страни и подсъдност, общите и специални предпоставки за допустимост, възможното усложняване при субективните и обективни предели на исковете. Особен акцент в работата е посветен на тежестта на доказване при преценката за основателност на иска и на правните последици на съдебното решение.

Своя анализ авторът е изградил върху широка база от исторически и сравнително - правни извори, използвайки цялата система от приложими методи на научно изследване, в тяхната дълбочина и взаимосвързка: методите на анализ и синтез, историческия и сравнително-правен методи, логическия и систематичния подход. Налице е научно съчинение, което внушава с многоаспектност на разглежданата проблематика, взаимосвързаност и

дълбочинност при анализа на отделните компоненти, в резултат на което е постигната завършеност и цялостност на теоретичното изследване.

Самостоятелно достойнство на работата е нейната насоченост към съдебната практика - по всеки от значимите аспекти при всеки от двата иска авторът е изследвал в критичен контекст голям брой дела и съдебни актове, откривайки съществуващите практически проблеми, за да обоснове конкретни свои изводи и предложения.

Като общ приносен теоретичен резултат на изследването трябва да се посочи както самостоятелната задълбочена характеристика на всеки от двата иска за защита на кредитора, така и сравнителният поглед върху тях, което е позволило на автора да изведе разликата в характера на защитата, но също и да достигне и до обединяващи ги изводи.

Не на последно място може да се посочи, че на фона на своя анализ и достигнатите собствени теоретични и практически изводи, авторът е направил и някои прецизни предложения за промяна и допълнение в законовата уредба на разглежданите институти.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертацията са налице редица конкретни приносни моменти, например:

а/ Намирам за принос с теоретично и приложно значение, и споделям аргументите на Райчев в подкрепа на отпадането на правомощието на заповедния съд да обезсилва заповедта за изпълнение, когато пред него не са представени доказателства за предявяването на иска по чл.422, ал.1 ГПК /изм.чл.415, ал.5 ГПК/. /с.100-102/

б/ Заслужава подкрепа полемиката с практиката на ВКС и обосноваването със собствена аргументация на тезата, застъпвана в правната теория, за недопустимост на участието на подпомагачи страни в исковото производство по чл.422, ал.1 ГПК./с.105-106/

в/ Оценявам за успех анализа на субективните и обективни усложнения в развитието на производството по чл.422, ал.1 ГПК, изграден върху убедително полемизиране най-вече с установената засега задължителна тълкувателна практика на ВКС, ведно както с опита да се представят допълнителни аргументи в подкрепа на изложените там тези, така и с обосноваването на различна позиция по някои въпроси - напр. извода за

недопустимост на обективното кумулативно съединяване с други искове по инициатива на ищеца, които излизат извън предмета на делото./с.117-127/

г/ Намирам за успешна аргументацията на извода, направен след коректна полемика с изразени в теорията различни становища, че в резултат на извършени от кредитора разпоредителни действия с иска и прекратяването на производството заповедта за изпълнение подлежи на обезсилване, тъй-като без потвърждаване на вземането с влязло в сила решение не е постигната стабилизиращата му функция спрямо нейната изпълнителна сила./с.131,132/

д/ Успешен прочит е направен и на задължителната тълкувателна практика /Р. по тълк. дела №4/2013г. и №8/2017г. на ОСГТК на ВКС/ относно определени аспекти на обективните предели на СПН на решенията както при уважаване, така и при отхвърляне на иска по чл.422, ал.1 ГПК. / с.133-137/

е/ Принос с важно теоретично и приложно значение имат анализът и изводът относно процесуалния характер на едномесечния преклузивен срок по чл.415, ал.4 ГПК и специфичните последици от пропускането му, без да се погасява нито материалното субективно право на кредитора, нито процесуалното му право за искова защита по общия ред. В тази връзка е съществен и правилен изводът за значението на указанията на съда по чл.415, ал.1 ГПК именно за определяне на началния момент на едномесечния срок по чл.415, ал.4 ГПК. /137-145/

ж/ Оригинално е изследването на явлението „спортно правоприемство“, в контекста на правната възможност/ и необходимост/ искът на кредитора по чл.422, ал.1 ГПК да бъде насочен едновременно спрямо длъжника и неговия „спортен правоприемник“, за постигане на цялостната му и ефективна правна защита./с.161-163/

з/ Иновативност е налице при характеристиката на особеностите на защитавания от кредитора материалноправен интерес чрез иска по чл.464, ал.1 ГПК, в тази връзка – полемиката с отделни виждания в теорията относно момента на пораждаване на процесуално-правния интерес от неговото предявяване и направените от това заключения, че той може да се третира като неоценяем. Заслужава подкрепа и предложението за начина на плащане на държавната такса по този иск./с.186-190/

и/ Оценявам като принос извода за неуместност на новия чл.410а ГПК, предвиждащ провеждането на задължителна медиация в производствата по чл.422 ГПК и чл.464, ал.1 ГПК, с изложените от автора аргументи./с.83, 178/

й/ Като принос оценявам критичния прочит по важните за темата на дисертацията въпроси на доста обширната тълкувателна практика на ВКС в материята на изпълнителния процес и опита да се изведат аргументи за обосноваване на различен подход: например при очертаването на кръга на кредиторите, които следва да бъдат присъединени *ex lege* в образуваното изпълнително производство, а оттам и обосноваване на различния момент за пораждаване на правото за предявяване на иска по чл.464, ал.1 ГПК; също изводите за неприложимост на т.2 от Р. по тълк.д. 1/2017г. ОСГТК на ВКС, поради функционалната връзка на исковете по чл.422, ал.1 и чл.464, ал.1 ГПК със заповедното, респ. със започналото изпълнително производство. /с.195-197, 199-200/

к/ Интересен е анализът на общите и специални предпоставки на иска по чл.464, ал.1 ГПК, най-вече в светлината на обсъждане на правния интерес за кредитора. /с. 217-224/

л/ Интересен от теоретична и практическа гледна точка е и анализът на погасителната давност и на възможността ищецът в производството по чл.464, ал.1 ГПК да направи възражение за изтекла давност относно вземането на ответника-кредитор спрямо ответника-длъжник. /с.225-230,234/

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Васил Райчев има три публикации по темата на дисертационния труд:

„Защитата на кредитора срещу вземането на друг конкуриращ кредитор в духа на първите български граждански процесуални закони“, публикувана в сп. Юридически свят, № 1, 2023; „За изменението на иска на кредитора за установяване на вземането му по издадена заповед за изпълнение“, публикувана в сп. Търговско и облигационно право, № 5, 2023; „За иска на кредитора за оспорване на вземането на друг конкуриращ кредитор с предмет публично вземане“, в сп. Административно правосъдие, № 3, 2023.

И трите статии са посветени на отделни теоретични проблеми, които са важни компоненти от предмета на дисертационния труд и се обхващат от съдържанието на изследването.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е изготвен в съответствие с нормативните изисквания. Той съдържа точно описание на структурата и съдържанието на

дисертационния труд. В него подробно са очертани целите, задачите и предмета на изследването, използваните научни методи. Коректно са очертани основните тематични компоненти на труда и изключително прецизно са представени изведените акценти в научните и научно-приложните резултати, които представляват принос в правната теория, въз основа на което изчерпателно са посочени и направените в труда предложения de lege ferenda.

7. Критични бележки и препоръки

а/ По мое мнение, в структурно отношение работата би изглеждала по-добре балансирана без обособяването в самостоятелна 2-ра глава на общата характеристика на исковата защита на кредитора в изпълнителния процес и изведените от това отграничения. От една страна, постулирането на утвърдени общи понятия на исковия процес ми се струват излишни, а като алтернативен подход, по-добре биха се приобщили към съдържанието на 1-ва глава, и то като нейно начало, в един 1-ви параграф, на базата на който да се продължи с историческия и сравнителен преглед по темата. Още повече, че направените обобщения за особеностите на защитата при разглежданите в дисертацията два иска, сравнението със защитата на длъжника и пр., по-скоро съдържат изводи и обобщения, до които авторът достига по-нататък в изложението.

б/ В дисертацията се посочва, че предмет на иска по чл.422, ал.1 ГПК „винаги е парично вземане“, което не съответства на правната уредба./с.84,88,146/. Вероятно авторът неточно използва понятието „парично“, имайки предвид исковете относно имуществени права, които имат цена и която, съобразно чл.68 ГПК представлява паричната оценка на спорното право - предмет на делото.

в/ Ако се твърди, че още от момента на издаване на заповедта за изпълнение „настъпва нищожност на арбитражната клауза“, което представлява „особена хипотеза на последваща недействителност“/с.89/, то не може едновременно с това да се твърди, че наличието на арбитражна клауза би била отрицателна процесуална предпоставка за разглеждане на иска по чл.422, ал.1 ГПК от съда./с.95/.

г/ Не мога да се съглася, че кредиторът-титulary на вземането според заповедта за изпълнение, следва да доказва правния си интерес от

предявяването на иска по чл.422, ал.1 ГПК, понеже в самата заповед вземането не е признато./с.95/ Установяването на вземането със СПН е цел на исковия процес, а правният интерес от провеждането му се обуславя от опасността при направено от длъжника възражение да отпадне изпълнителната сила на издадената заповед.

д/ Безспорно интересните разсъждения за възможно последващо обективно съединяване при предявен иск по чл.464, ал.1 ГПК налагат и някои уточнения. Например, искът на другия възискател срещу първоначалния ищец със същото правно основание, би имал само качеството на насрещен, но не и инцидентен /както твърди дисертантът на с. 209/, тъй като между техните предмети не е налице преюдициалност. Освен това, тук възникват допълнителни усложнения и от субективна страна - длъжникът би се явил в качеството на съответник и по двата иска.

е/ Трябва по-внимателно да се подхожда към тезата за „несъщинския сурогационен характер“ на иска по чл.464, ал.1 ГПК. Нужна е по-добра аргументация защо косвеният характер на защитата не прави ищеца процесуален субституент, след като се твърди, че този иск защитава и правото на длъжника, поради неговото бездействие. От друга страна, ако чрез този иск се защитава и правният интерес на длъжника, се налага отговор на въпроса защо той не се „препозиционира“ като главна страна - от задължителен другар на ответника в необходим другар на ищеца? Мисля, че посоченото в закона качество за длъжника като ответник в условията на задължителен необходим другар на кредитора-носител на оспореното вземане, носи същностни белези за характера на защитата чрез разглеждания процесуален институт и субективните предели на СПН на съдебното решение. Длъжникът е разполагал с други процесуални средства за защита срещу вземането на конкуриращия възискател, неупражняването на които всъщност е и доказателство, че специфичният иск по чл.464, ал.1 ГПК не е някаква компенсационна форма за постигане на такъв резултат./ с.69, 180, 224-225/

ж/ Тезата за възможен осъдителен характер на иска с правно основание чл.464, ал.1 ГПК, когато е предявен след извършване на разпределението, е интересна, но налага допълнителен анализ - например, ако осъдителен диспозитив е възможен само спрямо другия възискател, но не

и спрямо длъжника, то как разликата в правните последици за всеки от ответниците би се отразила на вида на другарството между тях?/ с. 211/

8. Заключение

Представеният за защита дисертационен труд на тема **„Искове на кредитора в изпълнителното производство“**, на редовния докторант **Васил Райчев Райчев**, представлява завършено теоретично съчинение по значими и актуални въпроси от материята на гражданския процес. Авторът е обхванал в тематично отношение най-важните общи и конкретни аспекти от темата на дисертацията, и използвайки в тяхната взаимовръзка цялата гама от методи на научно правно изследване, е постигнал съществени научни и научно-приложни резултати в изследването на исковата защита на кредитора като страна в изпълнителния процес. Трудът разкрива отлично познаване на правната теория, научната литература и съдебната практика по темата, умело използване на научната методология и умение за откриване и разглеждане на важни в теоретичен план по-общи и конкретни въпроси, доказващи умение за самостоятелно творческо мислене, изграждане и защита на научна теза, в резултат на което са достигнати значими правни изводи, представляващи научен принос в правната теория и значение за развитие на съдебната практика.

В резултат на изложеното убедено ще гласувам положително на **Васил Райчев Райчев** да бъде присъдена образователната и научна степен **„доктор“** в професионално направление 3.6. Право/Граждански процес/.

25.07.2023г.

проф. д-р Анелия Мингова

REVIEW

by **Prof. Anelia Yordanova Mingova, PhD,**

Professor of Civil Procedure at the Law Faculty of the Sofia University "St. Kliment Ohridski" – member of the scientific jury, approved by Order No. 1434 / 05.06.2023 of the Deputy Rector of the UNWE, regarding a dissertation on the topic "**Claims of the creditor in the enforcement proceedings**", drawn up by **Vasil Raychev Raychev** for the acquisition of the educational and scientific degree "**DOCTOR**" in the professional field 3.6. Law /Civil Procedure/

1. Information about the dissertant

Vasil Raychev Raychev defends this dissertation as a regular doctoral candidate in Civil Procedure at the Law Faculty of the UNWE, with academic advisor Assoc. Prof. Tanya Gradinarova. The brief biographical data of the candidate bears the following information.

Vasil Raychev completes his secondary education in 2010 at the 9th French Language School – Sofia, profile "Humanitarian", with full excellent grades. With the same grades from the state exams in 2016 he completes his higher legal education at the Law Faculty of the Sofia University "St. Kliment Ohridski, specialty "Law", obtaining a Master's degree with specialization "Justice". In November 2016 he acquires legal capacity, then until August 2017 he works as a legal adviser. From October 2017 until April 2019 he is a junior lawyer at the Sofia Bar Association, and since then - a lawyer at the same association. In the period 22.04.2020 -22.04.2023 he is a doctoral student in Civil Procedure in regular form of education at the Law Faculty of the UNWE – Sofia, Department "Private Legal Studies", with topic of the dissertation "Claims of the creditor in the enforcement proceedings", with academic advisor Assoc. Prof. Tanya Gradinarova. From September 2021 to June 2022 he is an assistant professor of Civil Procedure Law at the UNWE – Sofia.

Since 2014 he has participated and graduated with a certificate in more than 20 online courses conducted in countries from the EU, the UK, the USA and Australia - in various fields of the legal science and practice. In December 2016 Vasil Raychev participates in the initiative of the President of the Republic of

Bulgaria "Youth Vision for the Development of Bulgaria" with a report on the topic "E-Justice – effective, fair and within a reasonable time justice".

From the documentation provided on the defense it is clear that the candidate has met all the scientific indicators legally required for opening and conducting a public defense procedure for the acquisition of the educational and scientific degree "Doctor" in the relevant scientific field.

2. General characteristics of the submitted dissertation

The dissertation presented for defense is dedicated to topical legal issues related to the implementation of the mechanisms for achieving quality and efficiency of the defense of the creditor, carried out in the enforcement proceedings. The work is the first independent study that focuses on the essence and specifics of two types of claims brought by the creditor in the order proceedings under Art. 422, para. 1 of the Civil Procedure Code /CPC/ and by the claimant under Art. 464, para. 1 of the CPC. The study is aimed both at achieving results significant for the legal theory and at the court practice on the implementation of the procedural relations regarding the defense of the creditor.

The dissertation is 257 pages in total and consists of an introduction, four chapters composed of paragraphs and subparagraphs, and a conclusion. There is a table of contents, a list of abbreviations, as well as the literature used, which consists of a total of 85 titles, of which 66 in Bulgarian and 19 in other languages. The introduction sets out the objectives and subject of the study, outlines the motivation for the choice of the topic, given its relevance and importance, and specifies the methods of legal research. The first chapter is devoted to the historical and comparative legal overview of the defense of the creditor and consists of 3 paragraphs. The second chapter discusses the general characteristics of the creditor's claim defense and consists of 4 paragraphs comparing the concepts of "creditor" and "claimant", making comparisons between the two specific claims at issue and the general claim defense, as well as regarding the debtor's defense in the enforcement proceedings. Center of the study are the third and fourth chapters of the dissertation, in which consistently, thoroughly and with the same structural and thematic approach are discussed all the essential moments of the development of the claims under Art. 422, para. 1 of the CPC and Art. 464, para. 1 of the CPC, each of the chapters consisting of 11 paragraphs. In the conclusion the candidate

has outlined the scientific and practical contributions in the work, as well as a number of proposals for the improvement of the legal framework.

From the content of this scientific literature, as well as from its interpretation in the content of the dissertation, in the citations and footnotes, one can see the author's ability to handle the scientific apparatus, to analyze and polemize it thoroughly, correctly and fully, and on this basis to build his scientific theses and conclusions.

3. Evaluation of the scientific and applied research results obtained

The dissertation is a comprehensive theoretical study on the important and topical issues of the creditor's claim defense within the framework of an initiated enforcement against their debtor. The subject of the scientific study is skillfully selected, because the two claims examined are the legal means which ensure and secure the quality of the enforcement - with the successful conduct of the claim under Art. 422, para. 1 of the CPC is achieved its stability, and with the claim under Art. 464, para. 1 is achieved its result.

Vasil Raychev has discussed all the main elements of each of the two claim proceedings - he has consistently analyzed the type of the claims, their subject matter, parties and jurisdiction, the general and special prerequisites for admissibility, the possible complications of the subjective and objective limits of the claims. Particular emphasis in the work is devoted to the burden of proof in assessing the merits of the claim and the legal consequences of the judgment.

The author has built his analysis on a wide base of historical and comparative legal sources, using the whole system of applicable methods of scientific research, in their depth and interrelation: the methods of analysis and synthesis, the historical and comparative legal methods, the logical and systematic approach. There is a scientific work that stands out with multifaceted problematics, interconnectedness and depth in the analysis of the individual components, as a result of which the completeness and integrity of the theoretical study has been achieved.

An independent merit of the work is its focus on the court practice - on each of the significant aspects of each of the two claims the author has examined in a critical context a large number of cases and judicial acts, identifying the existing practical problems in order to justify his specific conclusions and proposals.

As a general theoretical result of the study, both the independent in-depth characteristic of each of the two claims for the defense of the creditor and the comparative view of them shall be pointed out, which has allowed the author to bring out the difference in the nature of the defense, but also to reach unifying conclusions.

Last but not least, it can be pointed out that against the background of his analysis and the own theoretical and practical conclusions reached, the author has made some precise proposals for amendments and additions to the legal framework of the institutes under consideration.

4. Evaluation of the scientific and applied research contributions

In the dissertation there are a number of specific contribution points, for example:

a/ I find it a contribution of theoretical and applied importance and I share Raychev's arguments in support of the abolition of the power of the court in the order proceedings to invalidate the enforcement order when no evidence for the filing of the claim under Art. 422, para. 1 of the CPC /amend. Art. 415, para. 5 of the CPC/ has been presented before it. /p.100-102/

b/ The polemics with the practice of the Supreme Court of Cassation /SCC/ and the justification with own argumentation of the thesis advocated in the legal theory for inadmissibility of the participation of subsidiary parties in the claim proceedings under Art. 422, para. 1 of the CPC deserves support. /p.105-106/

c/ I evaluate as a success the analysis of the subjective and objective complications in the development of the proceedings under Art. 422, para. 1 of the CPC, built on convincing polemization mostly with the established so far mandatory interpretative practice of the SCC, together with both the attempt to present additional arguments in support of the theses presented there and the justification of a different position on some issues - e.g. the conclusion for inadmissibility of the objective cumulative joinder with other actions on the initiative of the plaintiff, which go beyond the subject matter of the case. /p.117-127/

d/ I find successful the argumentation of the conclusion, made after a correct polemics with different opinions expressed in the theory, that as a result of dispositions with the claim carried out by the creditor and termination of the proceedings the enforcement order shall be invalidated, since without the

establishment of the receivable by an enforceable judgement its stabilizing function relative to its executive force has not been achieved. /p.131,132/

e/ A successful reading is also made of the mandatory interpretative practice /II on int. c. No. 4/2013 and No. 8/2017 of the GACCC of the SCC/ on certain aspects of the objective limits of the force of res judicata of the judgements by which the claim under Art. 422, para. 1 of the CPC is granted as well as rejected. /p.133-137/

f/ An important theoretical and applied contribution consists in the analysis and conclusion regarding the procedural nature of the one-month preclusive term under Art. 415, para. 4 of the CPC and the specific consequences of its omission, without extinguishing either the material subjective right of the creditor or their procedural right for claim protection under the general proceedings. In this regard, the conclusion about the importance of the court's instructions under Art. 415, para. 1 of the CPC – precisely to determine the starting point of the one-month term under Art. 415, para. 4 of the CPC, is essential and correct. /137-145/

g/ The study of the phenomenon "sporting succession" is original in the context of the legal possibility /and necessity/ for the claim of the creditor under Art. 422, para. 1 of the CPC to be brought simultaneously against the debtor and their "sporting successor" in order to achieve its full and effective legal defense.

h/ Innovation is present in the characteristics of the specifics of the material legal interest defended by the creditor with the claim under Art. 464, para. 1 of the CPC, in this connection – the polemics with separate views in the theory regarding the moment of arising of the procedural interest for its bringing and the following conclusions that it could be treated as invaluable. The proposal for the method of payment of the state fee for this claim also deserves support. /p.186-190/

i/ I evaluate as a contribution the conclusion for inappropriateness of the new Art. 410a of the CPC, providing the conduct of mandatory mediation in the proceedings under Art. 422 of the CPC and Art. 464, para. 1 of the CPC, with the arguments put forward by the author.

j/ As a contribution, I evaluate the critical reading on the issues important for the topic of the dissertation of the rather extensive interpretative practice of the SCC in the matter of the enforcement process and the attempt to derive arguments for justifying a different approach: for example, in outlining the circle of creditors who shall be joint ex lege in the initiated enforcement proceedings, and hence justification of the different moment for the arising of the right to bring the claim under Art. 464, para. 1 of the CPC; also the conclusions for the inapplicability of p.

2 of IJ on int. c. No. 1/2017 of the GACCC of the SCC due to the functional connection of the claims under Art. 422, para. 1 and Art. 464, para. 1 of the CPC with the order, respectively with the initiated enforcement proceedings. /p.195-197, 199-200/

k/ The analysis of the general and special prerequisites of the claim under Art. 464, para. 1 of the CPC is interesting, especially in the light of the consideration of the legal interest for the creditor. /p. 217-224/

l/ Interesting from theoretical and practical point of view is also the analysis of the prescription period and the possibility for the claimant in the proceedings under Art. 464, para. 1 of the CPC to make an objection for prescription of the receivable of the defendant-creditor against the defendant-debtor. /p.225-230,234/

5. Evaluation of dissertation publications

Vasil Raychev has three publications on the topic of the dissertation:

"The defense of the creditor against the receivable of another competing creditor in the spirit of the first Bulgarian civil procedure laws", published in the journal Juridical world, No. 1, 2023; " On the amendment of the claim of the creditor for the existence of the receivable under an issued enforcement order", published in the journal Commercial and obligation law, No. 5, 2023; "On the claim of the creditor to challenge the receivable of another competing creditor with a public receivable as a subject" in the journal Administrative justice, No 3, 2023.

All three articles are dedicated to particular theoretical problems which are important components of the subject of the dissertation and are covered by the content of the study.

6. Evaluation of the author's abstract

The author's abstract is drawn up in accordance with the regulatory requirements. It contains an accurate description of the structure and content of the dissertation. It outlines in detail the objectives, tasks and subject of the study, the scientific methods used. The main thematic components of the work are correctly outlined and the highlighted accents in the scientific and applied results that are a contribution to the legal theory are presented with great precision, on the basis of which the proposals made in the work de lege ferenda are also exhaustively indicated.

7. Critical remarks and recommendations

a/ In my opinion, structurally the work would seem better balanced without the separation in an independent 2nd chapter of the general characteristics of the creditor's claim defense in the enforcement proceedings and the outlined differences. On the one hand, the postulation of well-established general concepts of the claim process seems to me superfluous, and as an alternative approach, they would better fit into the content of Chapter 1, and to begin with, in one 1st paragraph, on the basis of which to be continued with the historical and comparative review on the topic. Moreover, the generalizations made about the specifics of the defense provided by the two claims at issue in the dissertation, the comparison with the defense of the debtor, etc., rather contain conclusions and generalizations that the author reaches later in the presentation.

b/ The dissertation states that the subject of the claim under Art. 422, para. 1 of the CPC "is always a pecuniary receivable", which does not comply with the legal framework /p. 84, 88, 146/. Probably, the author inaccurately uses the term "pecuniary", referring to claims regarding material rights that have a price and which, according to Art. 68 of the CPC, is the monetary valuation of the disputed right - subject of the case.

c/ If it is claimed that from the moment of issuance of the enforcement order "nullity of the arbitration clause occurs", which is a "special hypothesis of subsequent invalidity" /p.89/, it cannot be simultaneously argued that the existence of an arbitration clause would be a negative procedural prerequisite for the consideration of the claim under Art. 422, para. 1 of the CPC by the court /p.95/.

d/ I cannot agree that the creditor-holder of the receivable under the enforcement order, shall prove their legal interest in bringing the claim under Art. 422, para. 1 of the CPC, because in the order itself the receivable is not established. /p.95/ The establishment of the receivable with the force of res judicata is the purpose of the claim proceedings, and the legal interest in its conduct is determined by the risk that in case of an objection made by the debtor, the executive force of the issued order would lapse.

e/ The undoubtedly interesting thoughts on a possible subsequent objective joinder in the event of a claim under Art. 464, para. 1 of the CPC also require some clarifications. For example, the claim of the other claimant against the original plaintiff with the same legal basis would have only the status of a counterclaim, but not of an incidental one /as the candidate claims on p. 209/, since there is no

prejudiciality between their objects. In addition to this, additional complications arise here on the subjective side as well - the debtor would appear as a co-defendant in both claims.

f/ The thesis for the "non-typical surrogate nature" of the claim under Art. 464, para. 1 of the CPC shall be approached more carefully. A better argumentation is needed why the indirect nature of the defense does not make the plaintiff a procedural substitute, since it is claimed that this claim also defends the debtor's right, because of their inaction. On the other hand, if this claim also defends the legal interest of the debtor, it is necessary to answer the question why they do not "reposition" themselves as a main party - from a mandatory joint party of the defendant to a necessary joint party of the plaintiff? I think that the quality indicated in the law for the debtor as a defendant in the terms of a mandatory necessary joint party of the creditor-holder of the challenged receivable, bears essential signs for the nature of the defense through the procedural institute under consideration and the subjective limits of the force of res judicata of the court judgement. The debtor has already had other procedural remedies for defense against the receivable of the competing claimant, the non-exercise of which is actually evidence that the specific claim under Art. 464, para. 1 of the CPC is not some form of compensation to achieve such a result.

g/ The thesis for a possible condemnatory nature of the claim with a legal basis Art. 464, para. 1 of the CPC, when it is brought after the distribution has been made, is interesting, but requires additional analysis - for example, if a condemnatory operative part of the judgement is possible only against the other claimant, but not against the debtor, then how would the difference in the legal consequences for each of the defendants affect the type of joint participation between them?/ p. 211/

8. Conclusion

The dissertation submitted for defense on the topic "**Claims of the creditor in the enforcement proceedings**" by the regular PhD candidate **Vasil Raychev Raychev** is a complete theoretical work on significant and topical issues in the civil procedure matter. The author has covered in thematic terms the most important general and specific aspects of the topic of the dissertation and, using in their interrelation the whole range of methods of scientific legal research, has achieved substantial scientific and applied results in the study of the claim defense

of the creditor as a party in the enforcement proceedings. The work reveals an excellent knowledge of the legal theory, the scientific literature and the court practice on the topic, skillful use of the scientific methodology and ability to find and consider important theoretical general and specific issues, proving the ability to independently think creatively, build and defend a scientific thesis, as a result of which significant legal conclusions have been reached, representing a scientific contribution to the legal theory and importance for the development of the court practice.

As a result of the above, I will strongly vote positively for **Vasil Raychev Raychev** to be awarded the educational and scientific degree "**Doctor**" in professional field 3.6. Law/Civil Procedure/.

25.07.2023

Prof. Anelia Mingova, PhD